

Отличени в петото издание на Годишните награди за доброволчество ГЕРОИТЕ

Най-голямата платформа за доброволчество у нас, TimeHeroes, връчи своите призове на доброволци, организатори, компании и журналисти.

Категория „ДОБРОВОЛЦИ“

1. Приз за инициативност

Анна Илийчева

Тази история започва с една кратка обява. Жена на име Анна споделя, че се е заела със съживяването на читалището в софийското село Негован. Търси няколко чифта ръце за подкрепа в библиотеката: за местене на стелажи, почистване и организиране на книги.

Това, което не пише в тази обява, е колко труд, енергия, време и борбеност се искат, за да върнеш към живот място, което не само е потънало в прах и разруха – то е заровено дори в паметта на хората, станали свидетели и на по-добрите му дни.

Днес, година по-късно, благодарение на усилията на Анна и всички доброволци, стиснали ръката ѝ за „Здравей, с какво да помагам?“, то се завръща към живот – бавно и със ситни стъпки, но все по-решително. Точно както прохожда човек, когато има кой да му помогне да се изправи. И ако сега минеш покрай библиотеката, нищо чудно да чуеш смях и ученическа глъчка. Село Негован *отново* има своето читалище.

2. Приз за всеотдайност

Доброволците на Свв. Георги

Всеки вторник, петък и неделя следобед те са там – до метрото на Медицинска академия. Там са и да вали, и да е страшна жега, и да е непоносим студ. Там са, защото за стотици хора това означава днес да вечерят топла храна, да чуят добра дума, да почувстват човешка близост.

Доброволците на Свв. Георги са 59 души с най-различни професии и занимания: юристи, програмисти, богослови, домакини, инженери, чиновници. Това обаче е без значение, когато сложат престилката и хванат ножа, защото там, в кухнята и на улицата, ги ръководи

един и същ общ стремеж: да приготвят супа, основно ястие и десерт и да ги поднесат на човек в нужда. Освен с храна, те помагат и с пазаруване на лекарства, стоки от първа необходимост и помощ със социално-битови въпроси на болни и страдащи хора.

От началото на извънредното положение до днес няма ден, в който те да са пропуснали да бъдат там. За 1 300 души този жест едва ли значи просто да получат кутия с храна или да се възползват от социална услуга. Този жест означава нещо много по-голямо: надеждата, че някой го е грижа.

3. Приз за смело сърце

Георги Василев (SiteGround) и група доброволци към Съюза на българските спасители

Ето какво разказва в номинацията си Виктор Фачев, колега на Георги Василев: „Разбрах за подвига на Георги едва когато мениджърът му ме попита: „Нямахме ли специална процедура за отпуск за доброволчество в компанията?“.

Така научих, че Георги, задвижен от своето желание да помогне и нищо повече, остави за няколко дни работата и дома си, за да гаси пожар в Родопите. И да, в SiteGround имаме допълнителни дни платен отпуск за доброволстване, но той дори не се беше сетил да се възползва, защото неговият начин е скромнен и ненатрапчив

Общото между Георги и Евгени, Вилимир, Стойчо и Петър от Съюза на българските спасители е, че всички те няколко дни поред не се прибират къщи след работа, за да застанат очи в очи със стихията на огъня, обхванала огромна площ гори и поля, а понякога – и къщи.

Налага се Георги да навърти стотици километри с вода на гръб в планината, защото наблизо няма друга. Останалите пък инвестират собствени средства, за да създадат специализирани автомобили и да ги включат в схватката с пожарите. За щастие, накрая природата завършва работата на отрядите. Само човек, наблюдавал с часове страховития танц на пламъците, знае какво облекчение носи дъждът.

4. Приз за действеност

Мая Методиева

Сигурно ти се е случвало да гледаш филм за някой свръхуспешен човек и да си кажеш: „Еха, гледай колко много неща е постигнал, кога ли му е останало време за всичко това?“ . И на всичкото отгоре, когато говори за тях, да изглежда лесно – просто си казваш, че ще стане, и става.

Така действа Мая Методиева, когато задачата е да помагаш на хора в нужда в района на Враца. От март насам тя е задействала в TimeHeroes 7 инициативи, като с тях е подкрепила над 3000 души – от самотни възрастни хора, които имат нужда от пакет с олио, захар, сол и други базови продукти, до деца от уязвими групи, чиито семейства не могат да си позволят нито елха, нито подарък за Коледа.

Междувременно Мая успява да събере съмишленици и за обновяването на детското отделение във Врачанската болница. Помним, когато ни сподели как ѝ е дошла идеята – беше видяла някъде снимка на друга обновена болница и си беше казала: „Защо не и тук?“. Може би заради всичко това групата ѝ във фейсбук се казва „Бъди добър! Прави добро!“ – като подсещане, че го можеш. Както изглежда, работи – 3500 души с профил в TimeHeroes са натиснали бутона „Ще участвам!“ в нейните мисии. И това е само началото.

5. Приз за посланичество

Студенти от ромски произход, изучаващи медицински специалности

Когато се разболееш, обикновено знаеш какво следва: проверяваш коя смяна е джипито, отиваш, чакаш пред кабинета, преглеждат те, получаващ рецепта, купуващ си лекарства, почиваш си и ако всичко е наред, постепенно си стъпваш на краката.

За много хора от уязвими общности в България обаче това не е толкова лесно: тъй като живеят в условия на крайна бедност, много от тях нямат възможност да платят дори потребителската си такса на лекаря. Ето защо те предпочитат да чакат, докато положението не се влоши съвсем, а тогава понякога е твърде късно.

Младежите от програмата за студенти от ромски произход, изучаващи здравни специалности, към фондация „Тръст за социална алтернатива“, са наясно с тези проблеми. Повече от 15 души, това лято те отделят от времето си, подготвят се и провеждат различни обучения на здравна тематика пред общностите си в цялата страна.

За някои от хората насреща това са първи здравни консултации от години, първи призив и конкретни насоки да се погрижат за здравето си, първи стимул да отидат на лекар за по-обстойни прегледи. Малките пък за пръв път чуват разказ за живота в университета.

Ето защо тяхната работа е вдъхновяващ пример за развитието на едно бъдещо поколение здравни специалисти, които имат силата да бъдат ролеви модели и активисти. Такива, способни да лекуват и някои проблеми в обществото.

Категория „ОРГАНИЗАЦИИ“

6. Приз за приобщаващ подход

Съветът на жените бежанки в България

Преди да бъдат бежанци, те са били ученици, учители, лекари, майстори, счетоводители, артисти. После обаче войната с един замах променя живота им и ги изпраща на път към непознати страни, където те не само нямат професия и не ходят на училище – те нямат дом, а понякога нямат и основни вещи като обувки, дрехи, играчки, чинии и чаши.

Екипът на Съвета на жените бежанки в България вече почти 20 години подава ръка на тези хора. Прави го с внимание към това, че те са личности и всеки един от тях има своята лична история.

Всеки вторник и четвъртък хората, които търсят закрила в България, могат да отидат и в склада им за хуманитарна помощ и да вземат вещи, които в този момент им трябват. От 2021 г. те за пръв път приемат и доброволци, които да им помагат там: да подреждат даренията, да общуват с хората, ако владеят езика, да помагат с отчетността.

На 15 септември отпреди имаше дълга опашка. Развълнувани, родителите чакаха раници за децата си, които утре прекриваха прага на някое българско училище. Учебните пособия, тетрадите, пергелите, моливите, химикалките и всичко останало беше подарък от хора, включили се в мисия на организацията в TimeHeroes.

Благодарение на всички в този склад, на организацията и на всеки, изпратил раница, животът на тези деца и семействата им продължава по един банален начин: с домашни, с приятелства и караници, с двойки и шестици и с някоя първа любов, да се надяваме.

И това е, заради което работата на Съвета на жените бежанки в България е така важна: те са там, за да помагат животът да продължи. Независимо от миналото.

7. Приз за непримиримост

Младежка ЛГБТ организация „Действие“

2010 година. В Пазарджик приемат общинска наредба, според която е забранено да демонстрираш сексуалната си ориентация публично. Седем младежи решават да излязат на улицата и да протестират.

На централния площад в града по същото време е организиран контрапротест. Част от участниците решават да нападнат активистите физически. Други ги замерят с предмети.

Така започва историята на Младежка ЛГБТ организация „Действие“ – в челен сблъсък с омразата. Когато е предизвикан, човек лесно може да свие юмрук за кроше, но екипът преценява, че нагласите в обществото няма да се променят, ако отвърнеш на насилието с насилие. Техният път е друг: в търсенето на справедливост.

Ето защо през 2012 г. адвокат Деница Любенова, един от основателите на „Действие“, стартира Правна програма към организацията. Целта ѝ е да предоставя про боно правна помощ на хора, които също са се сблъскали с дискриминация и престъпления от омраза. До момента екипът е инвестирал часове наред, за да ги защитава в съда: да бъде признат

брака на еднополови двойки, сключен в чужбина, за осъждане на инциденти, предизвикани от хомофобски или трансфобски мотиви, за смяна на граждански пол.

През 2021 г., след две години съдебни битки, е спечелено и едно от най-големите ѝ дела – за „бебе Сара“. Дете, което не можеше да бъде български гражданин заради това, че има две майки. И понеже никой от замесените не губи кураж, Съдът на ЕС излиза с важно решение: всички деца като Сара вече ще имат двама родители пред закона, независимо от това с каква сексуалната ориентация са те. А знаеш ли колко деца като Сара има в ЕС? Между 100 - 150 000. Това решение засяга живота на всяко от тях.

8. Приз за добри практики

Сдружение „Образование без раници“

Ето три неща, в които те вярват:

- Че всеки може да научи всичко.
- Че всички ученик в XXI век трябва да има достъп до безплатни онлайн образователни ресурси.
- Че училището може повече, ако е подкрепено от бизнеса и от гражданския сектор.

Казват се „Образование без раници“ и освен да застават зад тези добри идеи, те действат в тяхна полза. Основната им мисия е да преведат на български уроците на „Кан Академия“ – най-мощната образователна платформа в света – така че те да са на разположение за всички 100 000 любопитни мозъци, регистрирани в платформата тук.

Сам се досещаш, че да накараш хиляди уроци да проговорят на твоя език не е лесна работа. Ето защо зад каузата им застават десетки доброволци, които през 2021 г. превеждат субтитри за около 150 видеа, както и 80 статии и 45 упражнения. Това е интелектуален, времеемък труд, свързан с проучване, ровене и търсене в речници и други източници, но за организацията и всички, застанали зад гърба ѝ, резултатът оправдава всяко усилие: благодарение на тях образованието става все по-достъпно.

9. Приз за решителност

Сдружение „Спаси Странджа“

Може би си чувал за тях под името „Спаси Синеморец“. През 2021 г. обаче правят голяма и важна крачка: регистрират сдружение и го кръщават „Спаси Странджа“ – с идеята, че с гласа си ще дават думата на природата в цялата защитена местност.

Основата, върху която градят идеята си, е все същата: да противодействат на незаконното строителство в село Синеморец и природен парк Странджа. А то вече се вижда на хоризонта: през есента на 2020 г. става ясно, че в селото е предвиден строеж на цял нов

квартал, който е на път да остави широките поляни с изглед към морето само в спомените и на лицето на някоя картичка.

Ето защо през 2021 г., заедно с българска фондация „Биоразнообразие“, те подават сигнали до Министерството на околната среда и водите, Дирекцията за национален строителен контрол и Върховната административна прокуратура с искане осем разрешителни за строежи в Синеморец да бъдат обявени за нищожни. Правят го в свободното си време и като доброволци.

Държат да има проверки по случаите, търсят отговорност и настояват за отстраняване на нанесените екологични щети. Снимат и кратко филмче, на което разговарят с местните: за детството на скалите и за свободата, която те кара да чувстваш синият хоризонт. То завършва с обръщението на Филип Баров, наемател на плаж Велека, към камерата: „Г-н министър, природата е най-ценният ни ресурс. Нека я опазим“.

Категория „КОМПАНИИ“

10. Приз за зелени политики

harmonica

Един ден Методи, основател и двигател на harmonica, се разхожда край Струма и си наумява следното: да събере боклука, който види по пътя си. Понеже не е взел чувал, вижда един в реката и започва да го пълни. За нула време стига до ръба му. Решава, че ще се върне пак на следващия ден. Подготвил се е по-добре, но задачата се оказва непосилна за сам човек. Така разбира, че решението не е в това да вземеш сто чувала, а да събереш сто души, готови да навият крачоли и да нагазят с теб в дълбокото.

Така постепенно, от човек на човек, бригадата започва да расте – дружината купува стар пикап, с който да товари и извозва събраните отпадъци, а планът постепенно пораста до нова идея: освен да чистят, да открият и причините за замърсяването и да привлекат община Кюстендил на своя страна.

Благодарение на усилията им на 26 септември 2021 г. стотици доброволци от всички точки на страната се включват в акцията им, събират 1200 чувала боклук и връщат 600 кг пластмаса за вторични суровини. Това обаче не е краят – тази година те продължават с нови сили.

А понеже от harmonica знаят колко важно е да бъдеш доброволец, още с влизането си в екипа им ще ти разкажат какви са възможностите да подкрепиш кауза в работно време. Всеки в екипа може да отдели по 4 часа два пъти месечно, за да „бъде част от промяната, която иска да види“, както казват те. И да не чака непременно уикенда, за да го направи.

11. Приз за младежки политики

Кока-Кола ХБК България

„Кока-кола ХБК България“ организира първата си голяма доброволческа инициатива още преди 14 години. Казва се „Моят зелен град“ и въвлича над 1500 служители и семействата им в почиствания, залесявания и облагородяване на средата в 15 населени места в страната.

Ето защо компанията постепенно създава и своя политика по отношение на доброволчеството: всеки може да инвестира 2 работни дни в подкрепа на кауза, до която да се докосне лично – с ръце и със сърце.

Една от тях стартира по инициатива на „Кока-Кола“ и носи името #YouthEmpowered. Това е програма, фокусирана върху младежи от училища с висок процент на отпадане от образователната система и от пазара на труда, както и върху студенти, които имат нужда от мотивация за своя успешен кариерен старт.

В сърцето на програмата са нейните ментори – учители, специалисти от бизнеса и популярни личности, които подпомагат развитието на личностните умения и компетентности на младежите. 39 от доброволците през 2021 г. са служители на компанията. Резултатът в числа: 627 часа, дарени за тази кауза, и 4709 младежи, преминали през обучението. Резултатът извън числата: 90% от участниците споделят, че тази подкрепа е била истински ценна за тях.

12. Приз за летящ старт в доброволчеството

Алианц България

Ако първата стъпка е най-трудна, за доброволчеството важи още нещо: че първата стъпка обикновено е достатъчна, за да има втора.

Тази година Алианц България стартира своята дългосрочна кампания Allianz Heroes, за да ангажира социално своите 600 служители в страната.

Допълнителен ден отпуск, който може да бъде използван за добри дела, срещи с представители на неправителствени организации и съставяне на каталог с разнообразни инициативи, в които хората могат да се включат, включително онлайн, са само първите щрихи от едно добро начало. Не, направо отлично начало – като за награда.

Категория „ЖУРНАЛИСТИ“

13. Приз за гласност

Зарина Василева

Зарина Василева от OffMedia дава глас на истории, които невинаги има кой да разкаже.

За ученика Божидар, който става доброволец към Център Амалипе, назначават го за образователен медиатор в училището си и днес мечтае да стане учител, за помага на своята общност. За Тихомира Методиева-Тихич, която се изправя очи в очи с пожари, наводнения и земетресения, „въоръжена с огромното си сърце, фотоапарата си и с фокус върху човечността“, както тя я описва. Разказва историите на неправителствени организации като „Карин дом“, „Бетел“, „Тротоара“, „Екатерина Каравелова“.

През 2021 г. тя кандидатства и по проект на Български фонд за жените, за да даде думата и на други хора, които обикновено познаваме единствено като статистика – майките и дъщерите, които излежават присъда в Сливенския затвор.

Нарича конкурса си „Майчинство на изчакване“ и се обръща към всички 181 жени с покана: ако са съгласни, да разкажат за болката, вината, срама, разкаянието, липсата и надеждата. Осемнайсет от тях приемат.

14. Приз за медийно отразяване на каузи

Паулина Гегова-Карамфилова

Знаеш ли, че има сдружение, което помага на хора с психични проблеми чрез игри на шах? А чувал ли си, че една организация влиза в Пловдивския затвор и започва да прави там театър? Ами за една група доброволци от Асеновград, която изгражда от нулата цели екопътеки и даже успява да създаде първия в града ботанически парк?

Това са само малка част от историите, които Паулина Гегова разказва като кореспондент за Южен централен регион на Информационния портал за неправителствените организации в България. Само тя и още петима нейни колеги кореспонденти знаят какви усилия е трябвало да инвестират, за да открият и опишат всяка от тях, но резултатът вече е налице – през октомври 2021 г. излезе книгата „Хроники на доброто“, събрала разкази за работата на 30 граждански организации от цялата страна.

„Много човешки съдби стоят зад тези разкази, много трудни преживявания, надежди, успехи, постижения и силното усещане, че от нашето участие или безучастие зависи много, а понякога всичко“, се казва в предговора на книгата. Тя е достъпна свободно за всеки, който иска да се запознае с тях, на сайта ngobg.info.

15. Приз за вдъхновяващ разказ

Проектът „Последният дар на човека“ на Димитър Панайотов и Александър Николов

Хиляди хора в България чакат за трансплантация на орган – десетки хиляди не са успели да я дочакат, а на още десетки хиляди надпреварата с времето тепърва предстои.

Преди да се случи на негов близък или на него самия, човек рядко мисли по този въпрос. Поводът Димитър Панайотов и Александър Николов на първо място да погледнат към тази тема също е свързан с личен опит – братът на Сашо получава мозъчен кръвоизлив на 21 години. Семейството му взема смелото решение да дари органите му на хора, за които това е единствена надежда – така на 20 септември 2015 г. четирима души получават шанс за втори живот.

Първоначално двамата решават, че ще разкажат тази история под формата на дипломен проект. Постепенно обаче идеята им расте и се превръщат във въздействащ документален мултимедиен проект, който обхваща десетки истории в периода от 2015 до 2021 г.

За да ги разкажат, те взимат над 60 интервюта в повече от 15 населени места, прекарват седмици наред в болниците, стават свидетели на три трансплантации и една донорска ситуация. Това са хиляди часове труд в името на една кауза: да напомнят, че за над 1000 българи в този момент донорството е единственият шанс за живот.

Както д-р Сибила Маринова казва в своето интервю за проекта, „когато реализираш донорска ситуация, осъзнаваш, че смъртта не е краят. Че и в нея може да има надежда и утеха. Надежда за реципиента, че ще живее нормален живот. Утеха за близките на донора, че там някъде част от него е все още жива“.

За своя проект „Последният дар на човека“ Димитър Панайотов и Александър Николов получават Приз за вдъхновяващ разказ.